International Journal of Kannada Research
www.kannadajournal.com

ISSN: 2454–5813
IJKR 2018; 4(2): 34-37
© 2018 IJKR
www.kannadajournal.com
Received: 20-02-2018
Accepted: 25-03-2018

ಡಾ. ರೂಪ ಎಂ.ಪಿ.
ಕನ್ನಡ ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು.
ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಮಹಿಳಾ ಕಾಲೇಜು, ರಾಮನಗರ, ಕರ್ನಾಟಕ, ಭಾರತ

Correspondence
ಡಾ. ರೂಪ ಎಂ.ಪಿ.
ಕನ್ನಡ ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು.
ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಮಹಿಳಾ ಕಾಲೇಜು, ರಾಮನಗರ, ಕರ್ನಾಟಕ, ಭಾರತ

ಸರ್ವಜ್ಞನ ತ್ರಿಪದಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೊಂಡಿರುವ ನೈತಿಕತೆ

ರೂಪ ಎಂ.ಪಿ.

ಪೀಠಿಕೆ

ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೂ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಹಲವು ಶಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯವೂ ಒಂದು. ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗು ತನ್ನ ಪೋಷಕರಿಂದ ಹಾಗೂ ಪರಿಸರದಿಂದ ಕಲಿಯುವ ಶಿಕ್ಷಣವೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಸುಸಂಸ್ಕೃತನಾಗಬೇಕೆಂದರೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಉತ್ತಮ ಮಾನವ ಸಮಾಜದ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕ. ಈ ಮೌಲ್ಯಗಳೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರತೀಕಗಳಾಗಿವೆ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ (ಲಿಖಿತ ಮತ್ತು ಮೌಖಿಕ) ಆರಂಭದಿಂದಲೂ ಉತ್ತಮ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದೆ.

ಆಧುನಿಕತೆಯ ಭರದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯರು ಯಾಂತ್ರಿಕೃತ ಜೀವನಶೈಲಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳೆಲ್ಲ ವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ. ತಾವು ತಮ್ಮದೇ ಪ್ರಪಂಚವೆಂಬ ಸ್ವಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಯುಗ ದಲ್ಲಿ ನೈತಿಕತೆಯು ಮರೆಯಾಗುತ್ತಾ, ಮಾನವೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಸ್ವಾರ್ಥ, ಅಸೂಯೆ, ಅಹಂಕಾರ ಗಳೆಲ್ಲವೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿವೆ. ಮನುಷ್ಯ ಮನುಷ್ಯರೆಲ್ಲರ ನಡುವೆ ಇರಬೇಕಾದ ಪರಸ್ಪರ, ದಯೆ, ಕರುಣೆ, ಪ್ರೀತಿ, ಸಹಕಾರ ಅಂತಃಕರಣಗಳನಂತಹ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಮರೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಕೊಲೆ–ಸುಲಿಗೆ ಕಳ್ಳತನಗಳಂತಹ ಸಮಾಜ ವಿರೋಧಿ ಜೀವ ವಿರೋಧಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿವೆ. ಇಂತಹ ಕಾಲಮಾನದಲ್ಲಿ ಮಾನವರ ಮನದಲ್ಲಿ ನೈತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಬಿತ್ತನೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ನೀತಿಯೂ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿ ಯಾವುದು ತಪ್ಪು ಎಂಬ ವಿವೇಚನೆಯಿಂದ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ವಿಕಸನಕ್ಕೆ ನೈತಿಕತೆಯ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ಮತ್ತು ಸಾಮೂಹಿಕ ನೈತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಸುಖಿ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿವೆ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ನೈತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ.

ಒಂಬತ್ತನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗಕಾರ ನಿಂದ ರಚಿತವಾದ 'ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗ' ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ "ಕಸವರಮೆಂಬುದು ನೆರೆ ಸೈರಿಸಲಾರ್ಪೊಡೆ ಪರ ವಿಚಾರಮುಮಂ ಪರ ಧರ್ಮಮುಮಂ" ಎಂದು ಹೇಳುವ ಮೂಲಕ ನಿಜವಾದ ಚಿನ್ನ ಎಂದರೆ ಅದು ಬೇರೆಯವರ ಧರ್ಮವನ್ನು, ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸಹಿಸುವುದು ಪರಸ್ಪರ ಗೌರವಿಸುವುದೇ ಆಗಿದೆ ಎಂಬ ಸೌಹಾರ್ದಯುತ ಗುಣವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಕನ್ನಡದ ಆದಿಕವಿಯಾದ ಪಂಪನು ' ಆದಿಪುರಾಣ' ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಹಂಕಾರಿಯಾದ ಭರತನು ಇಡೀ ಭೂಮಂಡಲಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ತನ್ನ ತಮ್ಮಂದಿರುಗಳಿಂದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾಗಲು ಬಯಸುತ್ತಾನೆ. ತಮ್ಮನಾದ ಸ್ವಾಭಿಮಾನಿಯಾದ ಬಾಹುಬಲಿ ತಮ್ಮ ತಂದೆ ಕೊಟ್ಟ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಣ್ಣನಿಗೆ ನೀಡದೆ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾನೆ. ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ತಾನು ವಿಜಯವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನಾದರೂ ತನ್ನ ಅಣ್ಣನಿಂದ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ತನ್ನ ಅಣ್ಣನಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿಸಿ ತ್ಯಾಗ ಮೂರ್ತಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಪಂಪನ ಮತ್ತೊಂದು ಕಾವ್ಯವಾದ 'ವಿಕ್ರಮಾರ್ಜುನ ವಿಜಯ' ದಲ್ಲಿ ಅರ್ಜುನ ಕಥಾನಾಯಕನಾದರೂ ಕರ್ಣನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ನಮ್ಮನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತದೆ. 'ಕುಲ' ಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮನುಷ್ಯನ ಗುಣವೇ ಮೇಲು ಎಂದು ಸತ್ಯ, ದಾನ ಗುಣಗಳ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾನೆ ಕರ್ಣ.

ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯವು ನೈತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಸಾರವೇ ಆಗಿದೆ. ಅಂತರಂಗ ಮತ್ತು ಬಹಿರಂಗ ಶುದ್ಧಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವ ಬಸವಣ್ಣನವರ ಈ ವಚನವು ನೈತಿಕ ಮೌಲ್ಯದ ಪ್ರತೀಕವೇ ಆಗಿದೆ.

ಕಳಬೇಡ, ಕೊಲಬೇಡ, ಹುಸಿಯ ನುಡಿಯಲು ಬೇಡ,
ಮುನಿಯಬೇಡ, ಅನ್ಯರಿಗೆ ಅಸಹ್ಯಪಡಬೇಡ,
ತನ್ನ ಬಣ್ಣಿಸಬೇಡ, ಇದಿರ ಹಳಿಯೇಲು ಬೇಡ
ಇದೇ ಅಂತರಂಗ ಶುದ್ಧಿ, ಇದೇ ಬಹಿರಂಗ ಶುದ್ಧಿ,
ಇದೇ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮ ದೇವರ ನೊಲೆಸುವ ಪರಿ.

ಎಂಬ ಮಾತು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಇರಬೇಕಾದ ಗುಣಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಬಸವಣ್ಣನವರಾದಿಯಾಗಿ ವಚನಕಾರರೆಲ್ಲರೂ ನೈತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳೇ ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂದು ಸಾರಿದರು. 'ನುಡಿದಂತೆ ನಡೆ' ಎಂಬ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಸಾರಿದವರು. ಪುಲಿಗೆರೆ ಸೋಮನಾಥನ ಸೋಮೇಶ್ವರ ಶತಕ ಒಂದು ಅದ್ಭುತ ನೈತಿಕ ಗ್ರಂಥವೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು. ಸರ್ವಜ್ಞನ ಸಮಕಾಲೀನರೆನಿಸಿಕೊಂಡ ಪುರಂದರದಾಸರು ಮತ್ತು ಕನಕದಾಸರ ಕೀರ್ತನೆಗಳು ಕೂಡ ನೈತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಸಾರವನ್ನೇ ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ.
'ಮಾನವ ಜನ್ಮ ದೊಡ್ಡದು ಇದ ಹಾನಿ ಮಾಡಲು ಬೇಡಿ ಹುಚ್ಚಪ್ಪಗಳಿರಾ !' ಎಂಬ ಪುರಂದರದಾಸರ ವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ 'ಕುಲ ಕುಲ ಕುಲವೆಂದು ಹೊಡೆದಾಡದಿರಿ

ನಿಮ್ಮ ಕುಲದ ನೆಲೆಯನೇನಾದರೂ ಬಲ್ಲಿರಾ ಬಲ್ಲಿರಾ !'

ಎಂಬ ಕನಕದಾಸರ ವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ನಶ್ವರವಾದ ಈ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾರ್ಥಕವಾಗಿ ಕಳೆಯಬೇಕೆಂಬುದೇ ಆಶಯವಾಗಿದೆ.
ಜನರು ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾರ್ಥಕವಾಗಿ ಕಳೆಯಲು ಕೆಲವು ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಸರ್ವಜ್ಞನ ತ್ರಿಪದಿಗಳು ಬದುಕಲು ಬೇಕಾದ ಹಲವು ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸರ್ವಜ್ಞ ಹೇಳಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ನೈತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಕುರಿತು ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಿಲ್ಲ ಬದಲಾಗಿ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಚರ್ಚೆಯನ್ನಷ್ಟೇ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಸರ್ವಜ್ಞನ ತ್ರಿಪದಿಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿರುವ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುವಾಗ ಸರ್ವಜ್ಞನಿಗಿಂತಲೂ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿರುವ ಮೌಲ್ಯಗಳ ವಿವೇಚನೆಯತ್ತಲೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತೌಲನಿಕವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.
ಸರ್ವಜ್ಞ: 16ನೇ ಶತಮಾನದವನೆಂದು, ಕೀರ್ತನಕಾರರ ಸಮಕಾಲೀನನೆಂದು ಗುರುತಿಸಬಹುದಾದ ಸರ್ವಜ್ಞನು ತ್ರಿಪದಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಹಾವೇರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಂಬಲೂರಿನಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಸರ್ವಜ್ಞನು ಶಿವನ ಆರಾಧಕನಾಗಿದ್ದನು. ಈತನ ತ್ರಿಪದಿಗಳು ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಿರಿದಾದರೂ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವೆನಿಸಿವೆ. ಬದುಕಿನ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಸರ್ವಜ್ಞನು ತ್ರಿಪದಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬದುಕಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ನೈತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು ತ್ರಿಪದಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿವೆ.

ನೀತ ದೇಶದ ಮಧ್ಯೆ। ನೀತಿಯ ಮನೆಯಿಹುದು
ಪಾತಕರಿಗಹುದು ಸೆರೆಮನೆಯು, ಅರಮನೆ ಪು।
ನೀತರಿಗಹುದೆಂದ ಸರ್ವಜ್ಞ ।

ನೀತಿ ತುಂಬಿದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನೀತಿವಂತರಿಗೆ ಅದು ಅರಮನೆಯಾದರೆ, ಅದೇ ಮನೆ ಪಾತಕರಿಗೆ ಸೆರೆಮನೆ ಎಂದು ಸರ್ವಜ್ಞ ನೀತಿಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಸರ್ವಜ್ಞ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿರುವ ಮೌಲ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ತಂದೆ– ತಾಯಿ, ಗುರು– ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಗೌರವ: ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಹೆತ್ತ ತಂದೆ–ತಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಗುರುಹಿರಿಯರಿಗೆ ಗೌರವ ನೀಡುವುದು ಪರಮ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ತಂದೆ–ತಾಯಿಗಳ ಘನ ।ದಿಂದ ವಂದಿಸುವಂಗೆ
ಬಂದ ಕುತ್ತುಗಳು ಬಯಲಾಗಿ ಸ್ವರ್ಗವದು
ಮುಂದೆ ಬಂದಕ್ಕು ಸರ್ವಜ್ಞ।

ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಪಾಲನೆ–ಪೋಷಣೆ ತಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯೆಂದು ನಿಭಾಯಿಸುವ ತಂದೆತಾಯಿಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದು ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ತಮ್ಮ ಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ದಾರಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪೋಷಕರನ್ನು ತೊರೆಯುವ, ನೆಪಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ತಂದೆತಾಯಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸುವ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ತಮಗಾದವರನ್ನು ಕೊನೆಯ ತನಕ ಪೊರೆಯುವುದೇ ಮಕ್ಕಳ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ವಜ್ಞ ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಗುರುಗಳಿಗೆ ಹಿರಿಯರಿಗೆ। ಶಿರಬಾಗಿ ಎರಗಿದರೆ
ನರಸುರರು ಒಲಿದು ಸಿರಿ ಸುರಿದು ಕೈಲಾಸ ।
ಕರತಲಾಮಲಕ ಸರ್ವಜ್ಞ ।

ಅನುಭವಿಗಳಾದ, ತಿಳುವಳಿಕೆಯುಳ್ಳ, ಸನ್ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಗುರು ಹಿರಿಯರ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳುವುದು ಅದರಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಏಳಿಗೆಗೆ ಪೂರಕ ಎಂದು ಸರ್ವಜ್ಞ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ತಂದೆತಾಯಿಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸುವುದರಿಂದ , ಗುರು–ಹಿರಿಯರನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಕಷ್ಟಗಳೆಲ್ಲ ದೂರವಾಗಿ ಸುಖ ಸಂಪತ್ತು ಲಭಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸರ್ವಜ್ಞ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ: ಪಂಪ 'ನನ್ನಿಯೊಳಿನತನಯಂ' ಎನ್ನುವ ಮೂಲಕ ಕರ್ಣನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆ ನೀಡಿದ್ದಾನೆ. ವಚನಕಾರರಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣ 'ಸತ್ಯವ ನುಡಿವುದೇ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕ, ಮಿಥ್ಯವ ನುಡಿವುದೇ ಮರ್ತ್ಯಲೋಕ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಹದಿನಾಲ್ಕನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ವೇದ–ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಕಥೆಯನ್ನು ಆದರಿಸಿ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಕಾವ್ಯ ಬರೆದ ರಾಘವಾಂಕನು 'ಹರನೆಂಬುದೇ ಸತ್ಯ, ಸತ್ಯವೆಂಬುದೆ ಹರ' ಎಂಬ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾನೆ. 'ಸತ್ಯವೇ ಪರಮ ಮೌಲ್ಯ' ವೆಂದು ತಿಳಿದ ರಾಜ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನ ಕಥೆ ಇದಾಗಿದೆ. ಸರ್ವಜ್ಞನು ಕೂಡ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾನೆ.

ಬತ್ತಿಯೆಣ್ಣೆಗಳೆರಡು ಹೊತ್ತಿ ಬೆಳಗುವ ತೆರದಿ ।
ಸತ್ಯ ನೀತಿಗಳು ಬೆಳಗಿಹವು, ಜೋಡಗಲೆ ।
ಕತ್ತಲೀ ಜಗವು ಸರ್ವಜ್ಞ ।

ಕವಿ ಇಲ್ಲಿ ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ನೀತಿಗಳೆರಡನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತಾ ಎರಡನ್ನು ಎಣ್ಣೆ ಬತ್ತಿಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಯಾರಲ್ಲಿ ಸತ್ಯ ನೀತಿಗಳು ನೆಲೆಯಾಗಿರುತ್ತದೊ ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತದೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರುವ ಜನರಲ್ಲಿ ಸತ್ಯ ನೀತಿಗಳು ನೆಲೆಯಾಗಿರಬೇಕೆಂಬುದು ಕವಿಯ ಆಶಯವಾಗಿದೆ. ಸತ್ಯ ನೀತಿಗಳಿರದ ಸಮಾಜವು ಕತ್ತಲೆಗೆ ಸಮವೆಂದು ಕವಿ ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಸತ್ಯರಿಗೆ ಧರೆಯೆಲ್ಲ । ಮಸ್ತಕವನೆರಗುವುದು।
ಹೆತ್ತ ತಾಯ್ ಮಗನ ಕರೆವಂತೆ ಶಿವನವರ ।

ಅನೆತ್ತಿಕೊಂಬುವನು ಸರ್ವಜ್ಞ

ಸತ್ಯವು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಮೌಲ್ಯವಾಗಿದೆ. ಜನರು ಸತ್ಯವಂತರಿಗೆ ತಲೆಬಾಗುತ್ತಾರೆ. ಸತ್ಯವಂತನನ್ನು ಶಿವನೂ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆಂಬ ಸರ್ವಜ್ಞನ ಮಾತು ರಾಘವಾಂಕನ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಸಮವಾಗಿದೆ. 'ಧರಣಿ ಮಂಡಲ ಮಧ್ಯದೊಳಗೆ' ಎಂಬ ಜನಪದ ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ

ಸತ್ಯವೇ ನಮ್ಮ ತಾಯಿ ತಂದೆ!
ಸತ್ಯವೇ ನಮ್ಮ ಬಂಧು ಬಳಗ!
ಸತ್ಯ ವಾಕ್ಯಕೆ ತಪ್ಪಿ ನಡೆದರೆ ಮೆಚ್ಚ ನಾ ಪರಮಾತ್ಮನು.

ಎಂಬಲ್ಲಿಯೂ ಜನಪದರ ಸತ್ಯವನ್ನಾಡುವವರನ್ನು ದೇವರು ಮೆಚ್ಚುತ್ತಾನೆಂದೂ, ಅಸತ್ಯವಂತರನ್ನು ದೇವರು ಶಿಕ್ಷಿಸುತ್ತಾನೆಂಬ ನಂಬಿಕೆಯು ಬಲವಾಗಿತ್ತು.

ಅಹಿಂಸೆ ಮತ್ತು ದಯೆ: ಬಸವಣ್ಣನವರು ಅಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು.

ದಯವಿಲ್ಲದ ಧರ್ಮವಾವುದಯ್ಯಾ ?
ದಯವೇ ಬೇಕು ಸಕಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ
ದಯವೇ ಧರ್ಮದ ಮೂಲವಯ್ಯಾ
ಕೂಡಲಸಂಗಯ್ಯನಂತಲ್ಲದೊಲ್ಲನಯ್ಯಾ.

ಬಸವಣ್ಣನವರ ಈ ಅಹಿಂಸಾವಾದವನ್ನು ಕುರಿತ ಮಾತುಗಳು ಹಲವು ವಚನಕಾರರನ್ನು ಹಾಗು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸಿತು. ಸರ್ವಜ್ಞನು ಶೈವಾರಾಧಕನಾಗಿದ್ದರೂ ವಚನಕಾರರಿಗಿಂತಲೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಅಹಿಂಸೆ ಎಂಬ ಮೌಲ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಜೈನಧರ್ಮ ತತ್ವಕ್ಕೆ ತಲೆಬಾಗುತ್ತಾನೆ. ಸರ್ವಜ್ಞನಿಗೆ ಜೈನಧರ್ಮದ ಅಹಿಂಸಾವಾದ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಭಾವಿಸಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಹಿಂಸೆಯನ್ನೇ ಪರಮ ಧರ್ಮವೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ ತೀರ್ಥಂಕರರ ತತ್ವವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವಲ್ಲಿ ಸರ್ವಜ್ಞನ ಪರಧರ್ಮ ಸಹಿಷ್ಣುತೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕೊಲ್ಲದಿಪ್ಪ ಧರ್ಮ । ವೆಲ್ಲರಿಗೆ ಸನುಮತವು।
ಅಲ್ಲದನು ಮೀರಿ ಮಾಡುವನು ನರಕಕ್ಕೆ ।
ನಿಲ್ಲದೆ ಹೋಹ ಸರ್ವಜ್ಞ ।
ಕೊಲುವ ಧರ್ಮವನೊಯ್ದು ಒಲೆಯೊಳಗೆ ಇಕ್ಕು! ಆ
ಕೊಲಲಾಗದೆಂಬ ಜೈನನ ಮತವೆನ್ನ
ತಲೆಯ ಮೇಲಿರಲಿ ಸರ್ವಜ್ಞ

ಶೈವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿದ್ದ ಜೈನಧರ್ಮವು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ ಅಹಿಂಸಾ ಮೌಲ್ಯವು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೊಂಡಿದೆ.ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ ಜನ್ನನ 'ಯಶೋಧರ ಚರಿತೆ' ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಮುಖ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಕೇವಲ ಹಿಟ್ಟಿನ ಕೋಳಿಯನ್ನು ಬಲಿಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಸಂಕಲ್ಪ ಹಿಂಸೆಯೇ ರಾಜ ಯಶೋಧರ ಮತ್ತು ತಾಯಿ ಚಂದ್ರಮತಿಯನ್ನು ಹಲವು ಕೋಟಲೆಗಳಿಗೆ ಗುರಿಮಾಡಿತ್ತೇಂಬುದನ್ನು ಕೃತಿಯು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ಇದೇ ತಾಯಿ ಮಗನು ಅಭಯಮತಿ ಮತ್ತು ಅಭಯರುಚಿಗಳಾಗಿ ಜನಿಸಿ ಮಾರಿದತ್ತ ರಾಜನಿಗೆ ಅಹಿಂಸಾ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಯುದ್ಧಕ್ಕಿಂತಲೂ ಶಾಂತಿ ಮುಖ್ಯವೆಂದು ಜಗತ್ತಿನ ಮಹಾಯುದ್ಧಗಳಿಂದ ಅರಿವಾಗಿದೆ. ನರಬಲಿ, ಪ್ರಾಣಿಬಲಿಗಳು ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ನೈತಿಕ ಅಧಃಪತನಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತವೆ ಎಂಬುದು ಸರ್ವಜ್ಞ ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ.

ದಾನ ಮತ್ತು ತ್ಯಾಗ ಗುಣಗಳು: ಮನುಷ್ಯ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಮತ್ತೆರಡು ಗುಣಗಳೆಂದರೆ ಅವು ದಾನ ಮತ್ತು ತ್ಯಾಗ ಗುಣಗಳು. ಪಂಪನ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಆದಿಪುರಾಣ ಕಾವ್ಯದ ಬಾಹುಬಲಿಯು ತ್ಯಾಗದ ಮೂರ್ತಿಯಾದರೆ, ವಿಕ್ರಮಾರ್ಜುನ ವಿಜಯದ ಕರ್ಣನು ದಾನ ಗುಣಕ್ಕೆ ಹೆಸರಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅನುಕೂಲಯಿದ್ದಾಗ ಕರೆದು ದಾನಮಾಡುವುದರಿಂದ ಶಿವನು ಮೆಚ್ಚುತ್ತಾನೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಸರ್ವಜ್ಞನು ಒಪ್ಪುತ್ತಾನೆ. ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾದ ದಾನ ಗುಣದ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ವಜ್ಞ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹಲವು ತ್ರಿಪದಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ಸಿರಿ ಬಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕರೆದು ದಾನವ ಮಾಡು
ಪರಿಣಾಮವಕ್ಕು, ಪದವಕ್ಕು, ಕೈಲಾಸ ।
ನೆರೆಮನೆಯು ಅಕ್ಕು ಸರ್ವಜ್ಞ
ಕೊಡುವಾತನೆ ಹರನು ।ಪಡೆವಾತನೆ ನರನು ।
ಒಡಲು ಒಡವೆಗಳು ಕೆಡೆದು ಹೋಗದ ಮುನ್ನ ।
ಕೊಡು ಪಾತ್ರವರಿದು ಸರ್ವಜ್ಞ

ಇಂತಹ ಹಲವು ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ದಾನದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾ ದೇವರು ಕೊಟ್ಟ ಇದೇ ದೇಹವು ಮಣ್ಣಿಗೆ ಸೇರುವ ಮುನ್ನ ತನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ದಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ದಾನ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ನಮಗೆ ನಷ್ಟವಾಗುವ ಬದಲು ಪುಣ್ಯ ಸಂಚಯನವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಕವಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾನೆ. ಹಣವಿದ್ದಾಗ ದಾನ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಸ್ವರ್ಗವೇ ಲಭಿಸುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಕುಲ ಮತ್ತು ಜಾತಿ ವಿಚಾರಗಳು: ಕುಲದ ಬಗ್ಗೆ ಹತ್ತನೇ ಶತಮಾನದ ಪಂಪನು ತನ್ನ 'ಆದಿಪುರಾಣ'ದಲ್ಲಿ 'ಮನುಷ್ಯ ಜಾತಿ ತಾನೊಂದೇ ವಲಂ' ಎಂದಿದ್ದಾನೆ. ವಿಕ್ರಮಾರ್ಜುನ ವಿಜಯದಲ್ಲಿ ದ್ರೋಣ ಮತ್ತು ಕರ್ಣರ ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ 'ಕುಲಂ ಕುಲಮಲ್ತು, ಅಣ್ಮು ಕುಲಮ್ ಅಭಿಮಾನಮೊಂದೆ ಕುಲಮ್' ಎಂದು ಹೇಳಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಪಂಪನಂತೆ ವಚನಕಾರರು, ಕೀರ್ತನಕಾರರು, ತತ್ವಪದಕಾರರು ಎಲ್ಲರೂ ಕುಲದ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಜಾತಿಹೀನರ ಮನೆಯ ಜ್ಯೋತಿ ತಾ ಹೀನವೇ ।
ಜಾತಿವಿಜಾತಿಯೆನಬೇಡ । ದೇವನೊಲಿ
ದಾತನೇ ಜಾತ ಸರ್ವಜ್ಞ ॥

ಜಾತಿಯ ಬಗೆಗಿನ ಸರ್ವಜ್ಞನ ಮಾತುಗಳು ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕವಾಗಿವೆ ಹಾಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿವೆ. ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ವರ್ಗವೂ ರೂಪಿಸಿರುವ ವರ್ಣವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಶ್ರೇಣೀಕರಣವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಜಾತಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ದೂರವಿರಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಕವಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾನೆ. ಸರ್ವಜ್ಞನ ಈ ಮಾತುಗಳು ಈಗಲೂ ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿವೆ.

ನಡೆವುದೊಂದೇ ಭೂಮಿ। ಕುಡಿವುದೊಂದೇ ನೀರು
ಸುಡುವಗ್ನಿಯೊಂದೆ ಇರುತಿರಲು ಕುಲಗೋತ್ರ ।
ನಡುವೆ ಎತ್ತಣದು? ಸರ್ವಜ್ಞ ।

ಪ್ರಕೃತಿಯೇ ಮನುಜರ ನಡುವೆ ಭೇದ ತೋರದೆ ತನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಸಮಾನವಾಗಿ ದಯಪಾಲಿಸುವಾಗ ಮನುಷ್ಯ ಮಾತ್ರ ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕತೆಯಿಂದ ಕುಲ ಮತಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮೂಢನಂತೆ ವರ್ತಿಸುವುದನ್ನು ಕವಿ ಸರ್ವಜ್ಞ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಪರ ಸ್ತ್ರೀ ವ್ಯಾಮೋಹಕ್ಕೆ ವಿರೋಧ

ಪರಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಕಾಮದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಬಾರದು ಎಂಬ ತತ್ವವನ್ನು ಸತ್ಯಕ್ಕ, ಬಸವಣ್ಣ ಮೊದಲಾದವರ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಸರ್ವಜ್ಞನು ಕೂಡ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಕಾಮದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಬಾರದು ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ರಾವಣನೇ ತನ್ನ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಅಪನಿಂದೆಗೆ ಗುರಿಯಾದ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅನ್ಯ ಸತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ತನ್ನ ಹೆತ್ತವಳೆಂದು ।
ಮನ್ನಿಸಿ ನಡೆವ ಪುರುಷಂಗೆ ಇಹಪರದಿ।
ಮುನ್ನ ಭಯವಿಲ್ಲ ಸರ್ವಜ್ಞ।

ಪರ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ತಮ್ಮ ಹೆತ್ತ ತಾಯಿ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಗೌರವವನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಒಳಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ವಜ್ಞ ತಿಳಿಸುತ್ತಾ ಇಲ್ಲವಾದರೆ ರಾವಣನಿಗಾದ ದುರ್ಗತಿಯೇ ಪರಸ್ತ್ರೀ ಪೀಡಕರಿಗೂ ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾನೆ.
ಸರ್ವಜ್ಞನ ತ್ರಿಪದಿಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆಂತರಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜದ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾದ ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಗಳು ಅಡಕವಾಗಿವೆ. ಆತನ ತ್ರಿಪದಿಗಳು ಮೂರು ಸಾಲುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದರೂ ಧ್ವನಿಪೂರ್ಣವಾಗಿವೆ. ಸರ್ವಜ್ಞನ ತ್ರಿಪದಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಪಾಲು ತ್ರಿಪದಿಗಳು ಮಾನವೀಯ ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತವೆ. ಉತ್ತಮ ಬದುಕಿಗೆ, ಉತ್ತಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಸರ್ವಜ್ಞನ ನುಡಿಗಳು ದಾರಿದೀಪವಾಗಿವೆ. ನಾವು ಬದುಕಬೇಕಾದ ರೀತಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕವಾಗಿವೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಹೋಲಿಕೆ ನಿದರ್ಶನಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾನವಕುಲದ ಒಳಿತಿಗೆ ಬೇಕಾದ ನೈತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಸಾರವು ಸರ್ವಜ್ಞನ ತ್ರಿಪದಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿರುವುದು ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯೇನಲ್ಲ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

1. ಸರ್ವಜ್ಞನ ವಚನಗಳು ಸಂ: ಚನ್ನಪ್ಪ ಉತ್ತಂಗಿ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು 2011.
2. ಮನುಷ್ಯ ಜಾತಿ ತಾನೊಂದೇ ವಲಂ ಸಂ : ಕಾ.ವೆಂ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಮೂರ್ತಿ ನವಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಕಾಶನ ಬೆಂಗಳೂರು 2014
3. γಣಣಠಿ://ಞಟ.ಞ.ತಿಞಞಠಣಡಿಛಿಜ.ಠಡಿಠ/ತಿಞಞ/%ಇ0%ಃ2%ಃ8%ಇ0%ಃ2%ಃ0%ಇ0%ಃ3%8ಆ%ಇ0%ಃ2%ಃ5%ಇ0%ಃ2%9ಅ%ಇ0%ಃ3%8ಆ%ಇ0%ಃ2%9ಇ
4. ಪುರಂದರ ಸಾಹಿತ್ಯ ದರ್ಶನ ಸಂಪುಟ2, ಸಂ: ರಾಮಚಂದ್ರರಾವ್ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ ಬೆಂಗಳೂರು, 1985